

HEBREEËN

2

Jezus staat boven de engelen en is mens geworden om mensen tot heerlijkheid te brengen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/hebreeen/2

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Jezus boven de profeten en de wet	3 min	5
2	De Zoon staat boven de engelen	3 min	6
3	Waarschuwing om het behoud niet te veronachtzamen	3 min	8
4	Christus verlaten en de ernst van het oordeel	3 min	9
5	Afdrijven van het geloof	2 min	11
6	De wet werd door engelen gegeven	2 min	12
7	De rechtvaardigheid van Gods straffen	2 min	14
8	Genade en morele onverschilligheid	2 min	15
9	De verantwoordelijkheden van het behoud	3 min	16
10	De bevestiging van het evangelie en Paulus	3 min	18
11	Wonderen als bevestiging van de apostelen	3 min	19
12	Wonderen en het gewone gemeenteleven	2 min	21
13	De bovennatuurlijke kracht achter wonderen	3 min	22
14	Wonderen toetsen aan trouw aan God	2 min	24

15	Wonderlijke verschijnselen in de gemeente	4 min	25
16	Geestesgaven voor iedere christen	2 min	27
17	Psalm 8 en de plaats van de mens	2 min	28
18	De mens als heerser over de komende wereld	3 min	30
19	De waardigheid van de mens in Psalm 8	4 min	32
20	Jezus herstelt de bestemming van de mens	4 min	34
21	Jezus als lid van het menselijk geslacht	3 min	37
22	Door lijden een volkomen Verlosser	2 min	38
23	Heerlijkheid als gelijkvormigheid aan Christus	4 min	39
24	Christus noemt mensen Zijn broeders	5 min	42
25	Christus te midden van Gods gezin	3 min	44
26	Door Jezus' dood wordt de duivel uitgeschakeld	2 min	46
27	Bevrijd van slavernij door doodsangst	2 min	48
28	Jezus grijpt mensen vast om hen te redden	1 min	49
29	Jezus als barmhartige Hogepriester	2 min	49

Om verder te lezen

50

1

Jezus boven de profeten en de wet

We slaan Hebreeën hoofdstuk 2 op en gaan in dit hoofdstuk verder met hetzelfde thema als in hoofdstuk 1. Dat was dat Jezus boven alle anderen staat als openbaring van God. In de openingsverzen van hoofdstuk 1 stelde hij Jezus tegenover de profeten. In het Oude Testament openbaarde God Zichzelf en sprak Hij door de profeten. Maar nu spreekt Hij door een Boodschapper Die boven hen staat, Zijn eigen Zoon,

Nadat God voorheen vele malen en op vele wijzen tot de vaders gesproken had door de profeten, heeft Hij in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon, Die Hij Erfgenaam gemaakt heeft van alles, door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft. Hij, Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord, heeft, nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, Zich gezet aan de rechter hand van de Majesteit in de hoogste hemelen.

HEBREEËN 1:1-3

Daarna begon hij ook over de engelen te spreken, omdat de engelen daadwerkelijk een rol hadden, tenminste in het Joodse denken, bij het overbrengen van de wet van God naar Mozes. Daardoor had de wet een zekere waardigheid die boven die van menselijke leiders uitging. Deze bovenmenselijke wezens, deze engelen, waren betrokken bij het geven van de wet. Natuurlijk behoren we respect voor hen te hebben.

Het probleem met de lezers was dat ze misschien wat meer respect, van een andere aard, voor de wet hadden dan ze zouden moeten hebben. Ze dachten dat ze de wet weer moesten gaan houden, misschien zelfs ten koste van het volgen van Jezus. Niet alleen dat ze wat Joodse gebruiken aan hun christendom zouden toevoegen, maar dat ze

Christus daadwerkelijk zouden verlaten. Ze zouden opnieuw vertrouwen op de regelingen van het oude verbond die God met hun voorouders had getroffen voor hun verlossing en verzoening en rechtvaardiging, al die dingen die met behoud te maken hebben.

Dat was de richting die ze opgingen, en hij wilde dat tegenhouden. Daarom gaat hij in de eerste paar hoofdstukken verschillende gezagsdragers bespreken die op de een of andere manier verbonden zijn met de waardigheid van de wet. Hij gaat erop wijzen dat Jezus ver boven hen staat. In het eerste hoofdstuk begon hij inderdaad op die manier over de engelen te spreken, en hij haalde behoorlijk wat Schriften uit het Oude Testament aan.

2

De Zoon staat boven de engelen

Allereerst haalde hij twee Schriftteksten aan waarin Jezus in het Oude Testament op een unieke manier Gods Zoon wordt genoemd.

Jij bent Mijn Zoon. Vandaag ben Ik Je Vader geworden.

Ik zal Zijn Vader zijn en Hij zal Mijn Zoon zijn. Dat waren de bewoordingen die hij gebruikte. Hij zei dat engelen nooit de waardigheid hebben gehad dat God op die manier over hen sprak.

Vervolgens zegt hij in vers 6 van hoofdstuk 1 dat God alle engelen beveelt Jezus te aanbidden, en dat de engelen vergankelijke wezens zijn. Ze zijn niet zoals God, niet zoals Jezus. Hij maakt die tegenstelling door over de engelen uit de Septuaginta van Psalm 104:4 te citeren, en vervolgens over Jezus uit Psalm 45 en Psalm 102.

In Psalm 45 wordt Jezus aangesproken als God. God spreekt Jezus aan met:

Uw troon, o God, bestaat eeuwig en altijd; de scepter van Uw Koninkrijk is een scepter van rechtvaardigheid.

PSALMEN 45:6

In Psalm 102 is het Jahweh Die in de psalm wordt aangesproken. Toch vertelt de schrijver ons hier dat dit tot Jezus gericht is. De schrijver heeft ons dus hier in het openingshoofdstuk werkelijk een zeer hoge christologie voorgehouden. Hij zegt dat Jezus allereerst de Zoon van God wordt genoemd. Dat op zichzelf plaatst Hem boven alle engelen. Maar als je verdergaat, wordt er nog verhevener taal voor Jezus gebruikt. Hij wordt in het Oude Testament God of zelfs Jahweh genoemd.

Aan het eind van hoofdstuk 1, in de verzen 13 en 14, zegt hij:

En tegen wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten? Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen die de zaligheid zullen beërven?

HEBREEËN 1:13-14

Aan de rechterhand van God zitten, regeren, alle dingen erven, met inbegrip van Zijn vijanden, dat plaatst Hem boven de hele schepping en zeker boven de engelen, die deel uitmaken van die schepping.

Hij zegt in vers 14 over de engelen:

Zijn het niet allemaal geesten die God dienen en eropuit worden gestuurd om de mensen te helpen die gered zullen worden?

Bij het Engelse woord 'minister' denken we aan zoiets als een predikant, maar het woord 'minister' betekent een dienaar. Het is een oud woord voor dienaar. Het Griekse woord hier betekent dienaar. Zijn zij geen dienaren? Zijn zij geen dienende geesten in het huisgezin van God, uitgezonden om de belangen van het volk van God te dienen?

3

Waarschuwing om het behoud niet te veronachtzamen

Hij gaat in hoofdstuk 2 met dit thema verder. Maar zoals ik in onze inleiding al zei, maakt de schrijver van tijd tot tijd een uitweiding. Er zijn er ongeveer vijf. Ik denk dat het er precies vijf zijn, zoals ik ze tel. Het begin en het einde van deze uitweidingen zijn niet altijd helemaal duidelijk, hoewel de eerste vrij duidelijk zijn. In dit geval vormen de verzen 1 tot en met 4 van hoofdstuk 2 een uitweiding. Daarna keert hij in vers 5 terug naar dit onderwerp, dat Christus boven de engelen staat, en gaat hij daar de rest van het hoofdstuk mee verder.

In deze uitweidingen of tussengedeelten voelt de schrijver dat iets wat hij zojuist heeft gezegd de lezers ergens aan zou moeten herinneren. Of misschien herinnert het alleen hem eraan: ze moeten ervoor oppassen af te vallen, dingen te veronachtzamen of niet verder te groeien. Dat wil zeggen, dat ze niet leven in overeenstemming met de voorrechten van het christen-zijn, dat ze niet waarderen wat Jezus tot stand heeft gebracht. Deze tussengedeelten zijn voornamelijk waarschuwingen tegen geestelijke traagheid of onvolwassenheid, onnodige onvolwassenheid, of zelfs helemaal afvallen, weg van Christus, terug naar het jodendom.

Een van de kortste is dit gedeelte. In hoofdstuk 2 zegt hij:

Daarom moeten wij ons te meer houden aan wat door ons gehoord is, opdat wij niet op enig moment afdrijven.

HEBREEËN 2:1

Want als het woord dat door engelen gesproken werd, al bindend was en elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontving,

HEBREEËN 2:2

Met het woord dat door engelen gesproken werd, bedoelt hij de wet die door engelen gegeven is.

En hier kunnen we zien dat dit een verwijzing naar de wet is. Elke ongehoorzaamheid van degenen die de wet overtraden, kreeg een rechtvaardige vergelding. Hij zegt:

hoe zullen wij dan ontvluchten, als wij zo'n grote zaligheid veronachtzamen, die in het begin door de Heere is verkondigd, en die aan ons is bevestigd door hen die Hem gehoord hebben. God heeft er bovendien mede getuigenis aan gegeven door tekenen, wonderen en allerlei krachten, en gaven van de Heilige Geest, overeenkomstig Zijn wil.

HEBREEËN 2:3-4

Na dit korte gedeelte gaat hij weer over de engelen spreken en over de tegenstelling tussen Christus en de engelen. Maar dit gedeelte is hier op zijn plaats omdat hij nadenkt over de engelen en hun rol bij het geven van de wet. Zij hebben aanzienlijk gezag. Als een engel van God naar je toe komt en je aanwijzingen geeft, kun je daar niet lichtvaardig mee omgaan. Maar hij zegt: 'Ik heb al vastgesteld dat Jezus veel verhevener is en veel hoger staat dan welke engel ook. Hoeveel te meer zou je er dan voor terugschrikken om Zijn gezag te negeren?'

4

Christus verlaten en de ernst van het oordeel

Toch liepen sommige luisteraars blijkbaar gevaar om dat te doen. Misschien deden ze dat zelfs al. In hoofdstuk 10 zei hij:

Laten wij de onderlinge bijeenkomst niet nalaten, zoals het bij sommigen de gewoonte is, maar elkaar aansporen, en dat zoveel te meer als u de grote dag ziet naderen.

HEBREEËN 10:25

Sommige van zijn luisteraars kwamen al niet meer samen met de christelijke gemeenten, waarschijnlijk vanwege de vervolging die ze door die contacten ondervonden. Er waren dus al mensen die zich als het ware terugtrokken uit hun openlijke belijdenis als christen.

Hij zegt: 'Je trekt je terug van het gezag van Christus. Waarvoor? Voor een wet die engelen aan Mozes hebben gegeven?' We hebben al laten zien dat Christus zo ver boven de engelen staat. Als er een zware straf staat op het overtreden van de wet door mensen in het Oude Testament, dan is de straf natuurlijk heel zwaar voor degenen die tegen Christus ingaan.

Dat zegt hij ook echt in een van de latere waarschuwende gedeelten die nog aan de orde komen, het vierde, dat in hoofdstuk 10 staat. Het is dezelfde gedachte, maar dan verder doorgetrokken. In Hebreëen 10:28 zegt hij:

Als iemand de wet van Mozes tenietgedaan heeft, moet hij sterven zonder barmhartigheid, op het woord van twee of drie getuigen.

HEBREEËN 10:28

Dat is hetzelfde als wat hij daar zei: elke overtreding van het woord dat door de engelen gegeven was, kreeg vergelding en straf. Hier zegt hij dat die straf de dood was. Als twee getuigen onder de wet tegen je getuigden in een zaak waarop de doodstraf stond, werd je ter dood gebracht.

Maar kijk naar vers 29 van Hebreëen 10:

Hoeveel te zwaarder straf, denkt u, zal hij waard geacht worden die de Zoon van God vertrappt heeft en het bloed van het verbond, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht heeft en de Geest van de genade gesmaad heeft?

HEBREEËN 10:29

Let op: de straf voor het overtreden van de wet was de dood. Hoeveel erger zou de straf zijn voor degenen die tegen Christus ingaan?

Dit is precies het tegenovergestelde van de houding van veel christenen. Veel christenen zeggen: ‘De wet was een stelsel waarin je echt niet zomaar met dingen kon weggkomen. Maar we leven nu onder de genade, dus kun je wel met dingen weggkomen.’ Het is alsof je onder de genade met dingen kunt weggkomen waarmee je onder de wet niet kunt weggkomen. Zo klonk de schrijver van Hebreeën niet. Het klonk alsof hij zei: als je de wet overtreedt, sterf je. Ga je tegen Christus in, dan is het nog erger. Dan verdien je een ergere straf.

Dat is dezelfde tegenstelling die de schrijver in hoofdstuk 2 maakt, al stelt hij die daar niet zo scherp. Hij zegt daar alleen dat er zware straffen stonden op het overtreden van de wet, hoewel die alleen maar door engelen gegeven was. Hoe zullen wij dan zonder schuld zijn?

5

Afdrijven van het geloof

Ik wil een paar dingen zeggen over deze eerste vier verzen. Hij zegt:

Daarom moeten wij ons te meer houden aan wat door ons gehoord is, opdat wij niet op enig moment afdrijven.

HEBREEËN 2:1

Hij bedoelt wat we binnen het christendom gehoord hebben, de christelijke dingen die we gehoord hebben. We moeten daar des te ernstiger acht op slaan, in het besef dat de bron van die dingen zoveel meer gezag heeft dan de bron van Mozes zelf of de engelen die de wet zoveel waardigheid verleenden. De grotere waardigheid van Christus betekent dat we nog meer acht op Hem moeten slaan.

We moeten niet afdrijven. Dit is blijkbaar een waarschuwing voor de mogelijkheid dat we afdrijven. Sommigen lieten het samenkomen van de christenen al na. Ze gingen er niet meer naartoe. Ze dreven af.

In de King James staat:

Zodat we ze niet kwijtraken.

Maar het Griekse woord verwijst eigenlijk naar een schip waarvan het anker zijn houvast heeft verloren. Beetje bij beetje voert het getij het schip verder naar buiten, misschien 's nachts terwijl ze slapen. Ze rekenen erop dat het anker hen daar op hun plaats houdt, en het anker werkt niet. Dus worden ze 's morgens wakker en zijn ze ver van de plek waar ze dachten te zullen zijn. Het gaat over geleidelijk afdrijven, zoals een boot die nergens aan vastligt.

Overigens gaat hij het er later over hebben dat de hoop die we in Christus hebben als een anker voor de ziel is. Dat komt in hoofdstuk 6 aan de orde. Dit is de beeldspraak die hij gebruikt. We zijn als mensen op een schip die doelbewust een bepaalde richting op varen. Maar als je niet oplet, kan een schip uit koers raken. Er zijn natuurkrachten die het schip verplaatsen, tenzij je erop let dat je dat voorkomt. Als je geen stevig anker hebt, word je meegesleurd door de wereld, door je omgeving. Er is dus een zekere overeenkomst tussen zeilen en het christelijke leven. En hij zegt in vers 2:

6

De wet werd door engelen gegeven

Want als het woord dat door engelen gesproken werd, al bindend was en elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontving,

HEBREEËN 2:2

Nu heb ik gezegd dat dit een verwijzing naar de wet is, en dat is ook zo. En er zijn nog twee andere plaatsen in het Nieuwe Testament waarnaar ik in een eerdere lezing heb verwezen. Daar noemen mensen in het Nieuwe Testament de bemiddelende rol van engelen bij het geven van de wet.

Een van hen is Stefanus in Handelingen hoofdstuk 7. Tegen het einde van zijn toespraak, die hem op steniging kwam te staan omdat die zo confronterend was, zegt hij in Handelingen 7:52 en 53:

Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? Zelfs hebben zij hen gedood die de komst van de Rechtvaardige aankondigden, van Wie u nu verraders en moordenaars geworden bent. U, die de wet ontvangen hebt door de dienst van engelen, hebt die niet in acht genomen!

HANDELINGEN 7:52-53

Hij spreekt het Sanhedrin aan, dezelfde mensen die een paar weken eerder Christus hadden gekruisigd. Hij wist dat het bloeddorstige mensen waren die mensen zoals hij zouden doden, en hij liet zich daardoor niet weerhouden om vrijuit te spreken. Hij was vrijmoedig.

Let erop dat Stefanus de Joodse overlevering lijkt te bevestigen. Er staat niets in het Oude Testament dat ons vertelt dat de engelen betrokken waren bij het geven van de wet. Maar blijkbaar waren ze dat wel. Nieuwtestamentische schrijvers bevestigen de rol die de Joden op grond van hun overlevering aan de engelen waren gaan toeschrijven. Stefanus zegt dat zij de wet op aanwijzing van engelen hadden ontvangen. En toch hadden ze daar niet het juiste gewicht aan toegekend.

In Galaten 3 bevestigt Paulus ook de rol van engelen bij het geven van de wet. In Galaten 3, vers 19, zegt Paulus:

Waartoe dient dan de wet? Zij is eraan toegevoegd omwille van de overtredingen, totdat het Nageslacht zou gekomen zijn aan Wie het beloofd was; en zij is door engelen in de hand van de middelaar beschikt.

GALATEN 3:19

Mozes. De wet is dus door engelen ingesteld. Stefanus en Paulus bevestigen dat allebei.

Nu heeft de schrijver van Hebreeën het over hetzelfde. Hij zegt:

De boodschap die door engelen werd overgebracht, en hij verwijst hier naar de wet.

Want als het woord dat door engelen gesproken werd, al bindend was en elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontving,

HEBREEËN 2:2

7

De rechtvaardigheid van Gods straffen

Hebreeën 2:2, Ik wil hierop wijzen: de vergeldingen in het Oude Testament waren volgens de schrijver rechtvaardige vergeldingen. In het Oude Testament stond de doodstraf op heel wat vergrijpen waarop die in onze samenleving, of in welke seculiere samenleving dan ook, niet zou staan.

Maar wanneer we in het Oude Testament lezen over heel zware straffen voor bepaalde dingen, dan druist dat enigszins tegen ons gevoel in. We denken: ‘Nou, ik weet het niet, moet iemand daarvoor worden gestenigd?’ Maar het Nieuwe Testament bevestigt, net als het Oude Testament, dat er geen onrechtvaardigheid in God is. Elke wet, elke verordening die is ingesteld, is volkomen rechtvaardig. David verheugde zich in de Psalmen over de rechtvaardigheid, de volmaakte rechtvaardigheid van Gods wetten. En het gaat niet alleen om de rechtvaardigheid van de wetten, maar zelfs om die van de straffen. De schrijver van Hebreeën zegt dat elke ongehoorzaamheid aan de wet een rechtvaardige straf ontving.

De schrijver bevestigt dus dat die straffen rechtvaardig zijn, hoe zwaar ze ons ook mogen lijken. Niet alleen de schrijvers van het Oude Testament, maar ook die van het Nieuwe Testament bevestigen dit. En dat betekent natuurlijk dat de wet ons onderricht geeft. Ze is een leermeester. Ze leert ons dingen die we anders niet zouden weten. Als ik denk: ‘Nou, ik vind niet dat iemand die overspel pleegt, verdient om te worden

gestenigd', en ik ontdek dat hij dat wel verdient, dan zegt me dat iets. Ik leer iets. 'O, het is erger dan ik dacht. Blijkbaar ben ik op dat punt in moreel opzicht wat te toegeeflijk geworden. Blijkbaar ben ik wat te veel gaan toelaten.'

Als mensen denken dat het onrechtvaardig is om sommige van deze mensen te stenigen, zegt dat ons niets over hoe onrechtvaardig de wet is. Het zegt ons hoe ver onze eigen opvattingen van een besef van rechtvaardigheid zijn afgedreven, want de wet is rechtvaardig. God heeft nooit een straf toegestaan die zwaarder was dan wat iemand verdiende. En waar de straffen van de wet tegen ons gevoel indruisen, laat dat dus alleen maar zien dat ons gevoel verkeerd is afgestemd. Wij zijn degenen die opnieuw moeten worden afgesteld, want we zijn in veel opzichten producten van onze eigen cultuur. En onze cultuur wordt steeds toegeeflijker, en wij worden meestal ook steeds toegeeflijker.

8

Genade en morele onverschilligheid

Nu moeten we genadig zijn. Ik wil dit heel duidelijk maken: als ik me tegen toegeeflijkheid uitspreek, spreek ik me niet uit tegen genadig zijn. Toegeeflijkheid en genadigheid zijn twee heel verschillende dingen. Een toegeeflijke vader is iemand die zijn kinderen alles laat doen wat ze willen. Het kan hem niet schelen wat er met hen gebeurt. Het kan hem niet schelen hoe ze zich in moreel opzicht gedragen. Hij is gewoon toegeeflijk. Het is een vorm van onverschilligheid. Morele onverschilligheid is toegeeflijkheid.

God is in moreel opzicht niet onverschillig, zoals de wet heel duidelijk maakt: heel zware straffen voor zonde. God neemt zonde heel ernstig, maar Hij kan genadig zijn. Dat wil zeggen: hoewel Hij die heel ernstig neemt, kan Hij vergeven. Dat iemand vergeeft, betekent niet dat het hem niets kon schelen. Het betekent niet dat hij onverschillig is. God is helemaal niet toegeeflijk, en dat heeft Hij bewezen. Maar Hij is genadig.

En natuurlijk kan Hij genadig zijn, volgens Paulus in Romeinen 3:26, omdat Jezus de straf voor de zonden van de wereld heeft ontvangen. En nu heeft God een reden om genadig te zijn, zoals Paulus zegt:

Zo kan Hij rechtvaardig zijn en degene rechtvaardigen die in Jezus gelooft.

ROMEINEN 3:26

Dit zijn dus rechtvaardige straffen, hoe streng ze ook mogen lijken. En wat ze voor ons doen, is ons denken weer in overeenstemming brengen met de morele werkelijkheid. 'O, ik zou nooit gedacht hebben dat dat zo erg was.' Dat moet het wel zijn. Als God heeft gezegd dat het die straf verdient, moet die straf rechtvaardig zijn. Dan moet het wel zo erg zijn. Ik moet mijn morele denken weer in overeenstemming brengen met God. Wij zeggen dat het niet aanvaardbaar is, zelfs niet een klein beetje, om een kind dat zijn ouders slaat ter dood te brengen. Dat zouden we in geen enkele samenleving doen. Maar dat is het juiste om te doen. Het is een rechtvaardige straf voor die zonde.

9

De verantwoordelijkheden van het behoud

In vers 3 zegt hij:

hoe zullen wij dan ontvluchten, als wij zo'n grote zaligheid veronachtzamen, die in het begin door de Heere is verkondigd, en die aan ons is bevestigd door hen die Hem gehoord hebben. God heeft er bovendien mede getuigenis aan gegeven door tekenen, wonderen en allerlei krachten, en gaven van de Heilige Geest, overeenkomstig Zijn wil.

HEBREEËN 2:3-4

Ik ken dit al sinds mijn jeugd als een tekst voor evangelisatie. Het is het vers dat je aan het einde van de preek aanhaalt, wanneer je op het punt staat mensen op te roepen naar voren te komen. Verzuim niet om christen te worden. Veronachtzaam het behoud niet. Maar de schrijver spreekt niet tot niet-christenen. Hij spreekt tot christenen over het gevaar dat ze het behoud dat ze hebben, veronachtzamen.

Veronachtzamen betekent dat je nalaat te reageren op een manier waarop je in zekere zin verplicht bent te reageren. Veronachtzamen betekent dat je tekortschiet in iets waarvoor je een bepaalde verantwoordelijkheid had. Voor een christen die al christen is en behouden is, betekent het veronachtzamen van zijn behoud dat er verantwoordelijkheden bij het behoud horen die hij niet nakomt.

Die verantwoordelijkheden worden ook later in Hebreeën hoofdstuk 6, vers 9 geïmpliceerd. Dit staat in een van de andere waarschuwingsgedeelten, het derde. Hij zegt:

Ook al spreken wij zo, geliefden, wat u betreft zijn wij echter overtuigd van betere dingen, die met de zaligheid samenhangen.

HEBREEËN 6:9

Er zijn dingen die met het behoud gepaard gaan. Er zijn verantwoordelijkheden en gedragingen die met het behoud gepaard gaan. Sommige mensen denken dat ze het behoud hebben, maar ze hebben geen van de dingen die ermee gepaard gaan. Aangezien die dingen er altijd mee gepaard gaan, heeft iemand bij wie die bijbehorende dingen ontbreken blijkbaar ook het behoud niet.

Welke dingen gaan met het behoud gepaard? Dat is heel duidelijk: liefde voor God, liefde voor je broeders, gehoorzaamheid aan God, de algemene gerichtheid op Christus in plaats van op jezelf en de wereld. Dit is een verandering in een mens die gepaard gaat met het verschijnsel behoud. Maar die dingen brengen verantwoordelijkheden met zich mee die je moet blijven nakomen. Ze horen bij het geheel van het behoud, maar het is onze verantwoordelijkheid om ze te beheren, er als rentmeesters voor te zorgen en ervoor te waken dat we ze niet laten afdrijven, of dat

wij er niet van afdrijven. Als we ze veronachtzamen, drijven ze inderdaad weg. We veronachtzamen ons behoud en de verantwoordelijkheden die erbij horen als we niet actief aan ons behoud werken, zoals Paulus in Filippenzen 2:12 zegt:

Werk aan uw behoud met vrees en beven.

FILIPPENZEN 2:12

Hij zegt:

Deze redding waar de Heer als eerste over begon te vertellen.

10

De bevestiging van het evangelie en Paulus

Dat is het belangrijke punt, omdat de Heere hier tegenover de engelen wordt gesteld. De wet werd door engelen gegeven. Ons behoud werd verkondigd door Jezus, Die, zoals hij heeft aangegeven, groter is dan de engelen. Maar vervolgens zegt hij:

En de mensen die hem hebben gehoord, hebben dat aan ons bevestigd.

Wanneer uitleggers proberen vast te stellen wie de schrijver is, zeggen ze vaak dat deze zin waarschijnlijk betekent dat Paulus deze brief niet heeft geschreven. Paulus zou niet zeggen dat hij behoorde tot degenen aan wie het woord bevestigd werd door hen die Jezus hadden gehoord. Paulus benadrukt heel sterk, vooral in Galaten, dat hij zijn Evangelie niet van mensen heeft geleerd. Het werd hem door Christus geopenbaard. Veel uitleggers hebben erop gewezen dat Paulus, die in Galaten zo nadrukkelijk zou zeggen dat hij zijn Evangelie niet uit de tweede hand had, niet op deze manier zou spreken. Hij spreekt over het Evangelie als iets waarover hij heeft gehoord van degenen die Jezus hadden gehoord, alsof het uit de tweede hand kwam.

Natuurlijk betekent zeggen dat het bevestigd werd door degenen die Hem hadden gehoord, niet dat je het oorspronkelijk van hen hebt geleerd. Ik zeg niet dat Paulus de schrijver is, maar ik zeg dat Paulus dit had kunnen zeggen als hij daarmee bedoelde: ‘Wat ik over Jezus heb geleerd, heb ik geleerd door persoonlijke openbaring op de weg

naar Damascus en in mijn tijd alleen in Arabië daarna. Later ging ik naar Jeruzalem, en wat ik van God had gehoord, werd mij bevestigd door degenen die Jezus hadden horen spreken. Zij bevestigden wat ik al wist.'

In Galaten 2 zegt hij inderdaad dat hij naar Jeruzalem ging om te zien of hij tevergeefs had gepredikt, omdat hij er niet zeker van was dat de andere apostelen zijn boodschap zouden bevestigen. Maar dat deden ze, zo blijkt. Dus zeggen dat wij het woord bevestigd hebben gehoord door degenen die Jezus hadden gehoord, zou op zichzelf niet iets zijn wat Paulus niet zou kunnen verenigen met zijn nadruk op het feit dat hij het Evangelie rechtstreeks van Christus had ontvangen. Het zou nog steeds bevestigd zijn. We hebben volgens mij vaak bevestiging van de broeders nodig over dingen waarover God tot ons heeft gesproken. Voor mij staat het niet vast dat Paulus die zin niet geschreven kan hebben, al ben ik niet noodzakelijk van mening dat Paulus dit inderdaad heeft geschreven.

11

Wonderen als bevestiging van de apostelen

Hij zegt:

hoe zullen wij dan ontvluchten, als wij zo'n grote zaligheid veronachtzamen, die in het begin door de Heere is verkondigd, en die aan ons is bevestigd door hen die Hem gehoord hebben. God heeft er bovendien mede getuigenis aan gegeven door tekenen, wonderen en allerlei krachten, en gaven van de Heilige Geest, overeenkomstig Zijn wil.

HEBREEËN 2:3-4

Tekenen, wonderen, krachten en gaven van de Heilige Geest.

Nu, tekenen en wonderen en krachten: Paulus noemt die dingen ergens, in 2 Korinthe 12:12, de tekenen van het apostelschap. Als iemand tekenen en wonderen en krachten doet, noemt Paulus dat de bevestiging dat die persoon inderdaad een apostel is. Hij

spreekt over zichzelf in een situatie waarin er onder de Korintheïers mensen waren die ontkenden dat Paulus een apostel was. Daarom doet hij in 2 Korinthe verschillende hoofdstukken lang alle moeite om hen ervan te overtuigen dat hij een apostel is en dat ze dat moeten beseffen. In die bespreking, in 2 Korinthe 12:12, zegt Paulus:

De tekenen van een apostel zijn onder u verricht, in al mijn volharding, in tekenen, wonderen en krachten.

2 KORINTHE 12:12

Wanneer de schrijver van Hebreëen zegt dat degenen die Christus gehoord hadden — hij bedoelt de apostelen — het woord bevestigden, en dat zij op hun beurt bevestigd werden door tekenen en wonderen en krachten, bevestigt dat ook wat het laatste vers van het Evangelie van Markus zegt. Markus 16:20 zegt:

maar zij gingen overal heen om te prediken, en de Heere werkte mee en bevestigde het Woord door de tekenen die erop volgden. Amen.

MARKUS 16:20

Dus de apostelen hoorden Jezus. Hij gaf hun de opdracht eropuit te gaan en te prediken, en ze gingen eropuit. Ze predikten en God bevestigde hun woorden met tekenen en wonderen enzovoort. Dat was het apostolische bewijs dat zij door God gezonden waren.

We weten wel dat tekenen en wonderen niet alleen door apostelen werden gedaan. Dat is vreemd, want als Paulus ze de tekenen van een apostel noemt, zou je verwachten dat je ze niet zou aantreffen bij mensen die geen apostelen zijn. Maar we weten wel dat Stefanus bijvoorbeeld, in Handelingen 6, tekenen en wonderen deed, en hij was geen apostel. Filippus, die geen apostel maar een evangelist wordt genoemd, deed in Handelingen hoofdstuk 8 ook tekenen en wonderen in Samaria. Naast de apostelen lezen we dus over minstens twee andere mensen in de gemeente van de eerste eeuw die tekenen en wonderen deden. Waarschijnlijk waren er nog anderen. We lezen niet over iedereen daar. Waarschijnlijk waren er nog anderen, maar daarmee werd niet aangetoond dat zij apostelen waren.

Ik probeer nog een andere plaats in Handelingen te bedenken. Handelingen 2:43 beschrijft de vroege gemeente en zegt:

Iedereen werd met ontzag vervuld, en door de apostelen werden veel wonderen en tekenen gedaan.

HANDELINGEN 2:43

12

Wonderen en het gewone gemeenteleven

Toen ik in 1970 voor het eerst in de Geest gedoopt werd en me bewust werd van het bovennatuurlijke, in een soort charismatische omgeving, begonnen we daadwerkelijk gaven van de Heilige Geest in werking te zien. We zagen het bovennatuurlijke, dat ik tijdens mijn baptistische opvoeding nooit eerder had gezien. Vanuit dat perspectief las ik het boek Handelingen. Ik begon de indruk te krijgen dat in het boek Handelingen iedereen rondliep en wonderen deed, en dat iedere christen zieken genas en wonderen deed. Ik dacht dat dat het normale christelijke leven was. Dat kwam alleen doordat ik het boek uitlegde vanuit mijn toenmalige ervaring en ongetwijfeld ook vanuit mijn vooroordelen van dat moment.

Toen ik in latere jaren het boek Handelingen wat nuchterder las, besepte ik dat er niet staat dat de meeste christenen rondgingen en wonderen deden. Het zijn de apostelen die je steeds wonderen ziet doen, met heel weinig uitzonderingen: Stefanus, die een christelijke apologet is, en Filippus, die een evangelist wordt genoemd. Maar van de meeste christenen wordt niet gezegd dat ze dat deden.

In Handelingen 2 staat wat de meeste christenen deden. Vers 42:

En zij volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden.

HANDELINGEN 2:42

Dat was het leven van het gemiddelde gemeentelid. Vervolgens staat er:

En de apostelen legden met grote kracht getuigenis af van de opstanding van de Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen.

HANDELINGEN 4:33

13

De bovennatuurlijke kracht achter wonderen

Volgens mij hebben tekenen en wonderen in de eerste plaats tot doel het woord te bevestigen, zoals Hebreëen ons vertelt. Als er tekenen en wonderen plaatsvinden — en dat gebeurt soms in een bediening — is dat gewoonlijk om te bevestigen dat het woord dat gebracht wordt een bovennatuurlijke oorsprong heeft. Helaas lezen we echter in 2 Thessalonicenzen 2 dat:

De mens van de zonde komt door de kracht van satan met allerlei leugenachtige tekenen en wonderen.

2 THESSALONICENZEN 2:9

Dus niet alleen God kan tekenen en wonderen doen. Paulus deed tekenen en wonderen, maar er waren nog steeds mensen die aan zijn apostelschap twijfelden.

Welke rol spelen tekenen en wonderen dan bij het bevestigen van het woord, als de duivel zelf tekenen en wonderen kan doen om de mens van de zonde te bevestigen? Ik denk dat het zo zit: wat de tekenen en wonderen werkelijk doen, is aantonen dat er achter de boodschap meer zit dan menselijke kracht. Het kan Gods kracht zijn, of demonische kracht. Er bestaan andere vormen van het bovennatuurlijke dan alleen God. Teken en wonderen betekenen eenvoudig dat niet zomaar iemand dit verzint. Dit is niet gewoon iets wat een mens heeft bedacht. Er staat een of andere bovennatuurlijke macht achter hun boodschap. Maar dat hoeft niet God te zijn. Om te weten of het God of satan is, moet je het op andere manieren toetsen.

Maar één ding kunnen we zeggen als mensen zeggen: ‘Ik denk niet dat Paulus een apostel is.’ En sommige mensen zeggen dat. Ik kwam onlangs nog iemand tegen op ons Bijbelforum die zei dat hij alleen in de woorden van Jezus geloofde en vond dat Paulus het Evangelie had verprutst en het bij het verkeerde eind had. Tegen zulke mensen zeg ik graag: ‘Nou, zo dachten de andere apostelen aanvankelijk eigenlijk ook over Paulus.’

We lezen in het boek Handelingen dat Paulus, toen hij net tot behoud was gekomen en terugkwam om zich bij de apostelen in Jeruzalem aan te sluiten, door hen gevreesd werd. Ze geloofden niet dat hij tot behoud was gekomen. Ze hadden zijn getuigenis gehoord. Ze wisten dat hij zei dat hij de Heere op de weg naar Damascus had ontmoet, en hij was drie jaar weggeweest. Toen hij terugkwam, kenden ze zijn getuigenis, maar ze wisten niet zeker of ze het geloofden. Ze wilden hem niet vertrouwen.

Hij was een vijand geweest, en ze zouden zich niet kwetsbaar opstellen. Er staat:

Toen Saulus nu in Jeruzalem gekomen was, probeerde hij zich bij de discipelen aan te sluiten, maar zij waren allen bevreesd voor hem, want zij geloofden niet dat hij een discipel was.

HANDELINGEN 9:26

Interessant. Ze kenden zijn getuigenis, maar ze geloofden het niet. Toch veranderden ze van gedachten. Waardoor veranderden ze van gedachten? Door een aantal dingen. Een daarvan waren de tekenen en wonderen.

Inderdaad, als dat alles was, dan zou hij een mens der zonde kunnen zijn. Hij zou aangedreven kunnen worden door tekenen en wonderen en de kracht van satan. Maar dat was niet alles wat ze zagen. Alleen al het feit dat ze tekenen en wonderen zagen, betekende als uitgangspunt minstens één ding: hij verzint niet zomaar een verhaal. Er is iets gebeurd. Er is bij hem inderdaad iets bovennatuurlijks aan de hand. Om vast te stellen of het van God of van satan komt, moet je het toetsen aan de verschillende toetsen voor het bovennatuurlijke. Zulke toetsen zijn er.

14

Wonderen toetsen aan trouw aan God

Een daarvan vind je in Deuteronomium 13. Daar gaat het over een bovennatuurlijk verschijnsel dat kennelijk niet van God komt. Deuteronomium 13:1 zegt, terwijl Mozes het volk onderwijst:

Als in uw midden een profeet opstaat of iemand die dromen heeft, en u een teken of wonder geeft,

DEUTERONOMIUM 13:1

Daar zijn die tekenen en wonderen weer.

en dat teken of dat wonder waarvan hij tot u gesproken had, komt en hij zegt: Laten we achter andere goden aan gaan, die u niet kent, en laten we die dienen,

DEUTERONOMIUM 13:2

Dus dit gebeurt echt. Hij zegt: 'Ik ga een teken verrichten', en hij doet het. Het gebeurt echt. Hij kan je een bovennatuurlijk bewijs geven dat hij echt van God komt.

Er staat:

en dat teken of dat wonder waarvan hij tot u gesproken had, komt en hij zegt: Laten we achter andere goden aan gaan, die u niet kent, en laten we die dienen, luister dan niet naar de woorden van die profeet of naar hem die die dromen heeft! Want de HEERE, uw God, stelt u dan op de proef om te weten of u de HEERE, uw God, liefhebt met heel uw hart en met heel uw ziel.

DEUTERONOMIUM 13:2-3

Interessant. Ik zou waarschijnlijk hebben gezegd dat als iemand een teken of wonder verricht en je achter andere goden aan leidt, dat de duivel is. En dat is het waarschijnlijk ook. Maar Mozes zegt het niet zo. De duivel is in het Oude Testament nauwelijks bekend. Mozes zegt dat de HEERE je op de proef stelt. Met andere woorden, het kan de duivel zijn, maar het is de HEERE Die de duivel toestaat je op de proef te stellen. De HEERE gebruikt dit om te zien of je Hem trouw zult blijven of niet. Als je je door een of ander wonderbaarlijk verschijnsel laat verblinden en afdwaalt van de weg waarop je God volgt, dan was je God niet erg trouw. Je hebt de proef niet doorstaan. Als iemand je kan verblinden en kan zeggen: 'Verlaat Jezus', of: 'Verlaat Jahweh', en je gaat mee, dan heb je de proef niet doorstaan. God stelt je op de proef om te zien of je de Heere liefhebt of niet.

15

Wonderlijke verschijnselen in de gemeente

Ook in de neocharismatische beweging zijn er veel van dat soort beproevingen. Veel vreemde verschijnselen lokken mensen weg en leiden hen naar mijn mening af van gewoon discipelschap, van gewoon Jezus volgen. Het is niet zo dat deze mensen de Heere verloochenen. Het is niet zo dat ze een andere godsdienst omarmen en zeggen dat Jezus niet de Heere is. Ze geloven juist wel dat Jezus de Heere is, maar ze worden van de hoofdweg afgeleid door dingen die zij tekenen en wonderen zouden noemen. Sommige daarvan zijn, moet ik zeggen, onverklaarbaar.

Ik weet niet waar goudstof vandaan komt als het tijdens jullie samenkomst op de bladzijde van je Bijbel terechtkomt. Ik weet niet of het in de luchtkanalen van de airconditioning zit, of iemand daar glitters in heeft gestopt, of wat dan ook. Ik weet niet waar het vandaan komt, maar ik kan het niet verklaren. Zelfs als het bovennatuurlijk is, betekent dat nog niet dat het van God komt. Het feit dat het in een gemeente gebeurt, betekent nog niet dat het van God komt.

We herinneren ons de Toronto Blessing van enkele tientallen jaren geleden. Die werd gekenmerkt door wat ze heilig lachen noemden: mensen die tijdens de samenkomst op de grond vielen en lachten, soms midden in de preek. Het leek wel alsof lachen het

enige was waarvoor alle andere activiteiten in die samenkomsten moesten wijken. Midden in de aanbidding, midden in een preek, midden in het gebed: als iemand begint te lachen, dan is dat de Heilige Geest; dat is heilig lachen.

Ik herinner me dat mensen zeiden: ‘Wat vind je van heilig lachen?’ Ik zei: ‘Ik vind heilig lachen iets goeds, maar hoe weet je of het heilig is of niet?’ Het feit dat iemand tijdens de samenkomst lacht, betekent nog niet dat het iets heiligs is. De duivel gaat naar de samenkomst telkens als de deuren opengaan. Hoe weet je dat het niet de duivel is die probeert de aandacht af te leiden? Het feit dat iets in de christelijke gemeenschap of in de kring van de gemeente gebeurt, betekent nog niet dat God het doet.

Daarom waarschuwde Mozes hen. Israël is Gods gemeenschap. Als er een profeet of dromer onder jullie is die jullie een teken of wonder geeft, en het komt uit, maar hij leidt jullie bij Jahweh vandaan, dan stelt God jullie op de proef. Ik geloof dat God christenen nog steeds op sommige van diezelfde manieren op de proef stelt.

Dus het feit dat Paulus tekenen en wonderen deed toen hij vanuit Damascus weer in Jeruzalem aankwam, betekent niet dat hij noodzakelijkerwijs de waarheid sprak. Maar het betekent wel één ding. Het betekent dat als iemand vermoedde dat dit verhaal over Paulus’ bekering alleen maar iets was wat hij als een list had bedacht, er meer aan de hand is dan dat. Want er worden door deze man wonderen gedaan. De apostelen waren ook overtuigd door zijn karakter, door wat hij bereid was te lijden om Christus’ wil. Natuurlijk waren er, nadat ze hem hadden aanvaard, nog meer bewijzen van wat hij bereid was te verdragen en te lijden, en dat hij bereid was voor Jezus

te sterven. Het bewijs dat hij een echte apostel is, is behoorlijk overtuigend. Maar de schrijver van Hebreëën zegt dat God het christendom op die manier aan ons heeft bevestigd:

hoe zullen wij dan ontvluchten, als wij zo'n grote zaligheid veronachtzamen, die in het begin door de Heere is verkondigd, en die aan ons is bevestigd door hen die Hem gehoord hebben. God heeft er bovendien mede getuigenis aan gegeven door tekenen, wonderen en allerlei krachten, en gaven van de Heilige Geest, overeenkomstig Zijn wil.

HEBREEËN 2:3-4

16

Geestesgaven voor iedere christen

De gaven van de Geest zijn, anders dan de tekenen en wonderen, iets wat iedereen heeft die christen is. Iedere christen heeft een gave, zegt Paulus in 1 Korinthe 12 en in Romeinen hoofdstuk 12. Het zijn niet allemaal indrukwekkende gaven. Niet iedereen verricht bovennatuurlijke wonderen en genezingen. Misschien denken we daaraan bij gaven. Of misschien denken sommigen aan het spreken in tongen of aan profetie. Dat zijn gaven van de Heilige Geest. Maar er zijn gaven die veel minder spectaculair zijn. Gaven van dienen, geven, leidinggeven en barmhartigheid bewijzen staan ook allemaal in de lijst.

Wanneer mensen die gaven hebben, zie je niet noodzakelijkerwijs wonderen door hen gebeuren. Maar God doet iets: Hij dient door hen heen. De verschillende gaven die God geeft, zo staat er, worden gegeven naar Zijn eigen wil. Het maakt duidelijk dat de gaven

van de Geest die ieder heeft, worden uitgedeeld zoals God dat wil. Dat betekent niet dat iemand die graag een betere gave zou willen, daar niet naar mag streven. Want misschien wil God die later aan die persoon geven. Bedenk dat Paulus zei:

Streef dus naar de beste genadegaven. En ik wijs u een weg die dit alles nog overtreft.

1 KORINTHE 12:31

Hij zei in 1 Korinthe 14:1:

Jaag de liefde na en streef naar de geestelijke gaven, en vooral daarnaar dat u mag profeteren.

1 KORINTHE 14:1

Er is dus niets mis mee om te streven naar gaven die je niet hebt, als je daarmee God vraagt om ze aan je te geven. Maar als Hij ze niet aan je geeft, komt dat doordat het niet Zijn wil was. Hij geeft gaven van de Heilige Geest naar Zijn wil.

Hoe dan ook, alle dingen die daar in vers 4 worden genoemd, zijn bovennatuurlijke dingen. Ze zien er niet allemaal bovennatuurlijk uit. Want bij de gave van barmhartigheid bewijzen, zoals Moeder Teresa die had, lijkt het misschien niet alsof ze iets wonderbaarlijks doet. Maar als het de Geest van Christus is Die haar gebruikt om Christus bij de zieken en zelfs bij de wereld te brengen door haar barmhartigheid, dan is dat ook iets wat de Heilige Geest doet.

17

Psalm 8 en de plaats van de mens

Al deze dingen, zegt de schrijver, bevestigen voor ons dat wat Jezus zei waar is. En wat wij hebben gehoord over wat Jezus zei, heeft Hij ook werkelijk gezegd, want degenen die Hem hoorden, hebben deze tekenen en wonderen om dat te bevestigen. Nadat hij

die korte waarschuwing heeft gegeven om het niet te veronachtzamen, om niet af te drijven, keert hij terug naar zijn onderwerp: de tegenstelling tussen Christus en engelen. In vers 5 zegt hij:

Want Hij heeft de komende wereld, waarover wij spreken, niet onderworpen aan de engelen, maar iemand heeft ergens getuigd: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen; alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen.

HEBREEËN 2:5-8A

De aangehaalde woorden over de mens komen uit Psalm 8, in de Nederlandse versnummering vers 5 tot en met 7. Het is interessant dat de schrijver van Hebreeën zegt dat iemand dit ergens heeft gezegd, als je denkt aan onze opvattingen over inspiratie en dat soort dingen. Als je ooit hebt gedacht dat deze schrijvers als doorgeefluik voor de Heilige Geest fungeerden en dat Hij hun gewoon de gedachten ingaf, dan is dit een van die plaatsen waar je denkt: ‘Die man kon zich niet herinneren waar het stond. Ik herinner me dat er ergens in onze Bijbel dit of dat staat.’

Mensen zeggen dat vaak, en dan staat het niet in de Bijbel. Ik heb mensen gehad die me tijdens de uitzending belden en zeiden: ‘De Bijbel zegt dit of dat.’

Dan zeg ik: ‘Volgens mij staat dat er niet in.’

‘Jawel, dat staat er wel.’

Ik zei: ‘Waar staat het dan?’

‘Het staat er ergens in.’

Zo klinkt de schrijver van Hebreeën een beetje. Het staat er ergens in. Het staat ergens daarin. Iemand heeft dit ergens gezegd. In dit geval heeft hij toevallig gelijk. Hij citeert nauwkeurig, maar hij vermeldt niet wie het heeft gezegd. Het was David die het

zei. David verwonderde zich erover dat God aandacht aan de mens zou schenken, terwijl de mens zo klein is vergeleken met het heelal dat hij overdacht toen hij dat lied schreef.

18

De mens als heerser over de komende wereld

In vers 5 staat:

God heeft de toekomstige wereld waar we het over hebben niet onder het gezag van engelen geplaatst.

Interessant. Hij heeft vóór dit punt in dit boek nog niet over een toekomstige wereld gesproken. Maar er wordt aangenomen dat christenen christelijke leraren hebben horen spreken over een toekomstige wereld.

De komende wereld verwijst niet naar de hemel. Voor zover ik kan nagaan, doet die dat niet. In 2 Petrus 3 en in Openbaring hoofdstuk 21 en 22 wordt gesproken over een komende wereld. Het is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Er komt een nieuwe wereld, en God zal die niet onder engelen stellen, net zomin als Hij de eerste wereld onder engelen heeft gesteld. Hij heeft de wereld onder de mens gesteld. Toen God de mens maakte, zei Hij oorspronkelijk in Genesis 1:26, volgens mij was het daar:

En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!

GENESIS 1:26

Dat wil zeggen, God maakte een wereld. En Hij zei: ‘Laten We die onder iemand stellen. Laten We iemand maken zoals Wijzelf, die dit geheel kan besturen.’ En dus maakte Hij mensen om de heersers te zijn. Uit de Schrift blijkt duidelijk dat de verlost mensen de heersers zullen zijn over de verlost wereld. God zal de wereld herstellen.

In Romeinen hoofdstuk 8 zegt Paulus:

De schepping zucht en verkeert in barensnood, terwijl zij uitzielt naar de tijd waarin de zonen van God openbaar worden. De schepping is immers aan zinloosheid onderworpen, niet uit eigen wil, maar door Hem Die haar daaraan onderworpen heeft. Maar ook zij zal uit de slavernij van het verval worden bevrijd tot de heerlijke vrijheid van de kinderen van God.

ROMEINEN 8:19-22

Dus Paulus en Petrus en Openbaring spreken allemaal over een tijd waarin de wereld waarin wij leven, zal worden hersteld, zal worden verlost, zal worden vernieuwd. De vloek zal er niet meer zijn. Wat door de vloek en de zondeval over de wereld is gekomen, zal verdwenen zijn, volgens Openbaring 22:3.

En geen enkele vervloeking zal er meer zijn. En de troon van God en van het Lam zal daar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen,

OPENBARING 22:3

En het zal zijn zoals het was voordat de mens zondigde. De wereld werd oorspronkelijk niet onder engelen gesteld, maar onder de mens. En de komende wereld zal niet onder engelen worden gesteld, maar onder de mens. Dat is het punt dat hij hier maakt. Hij citeert Psalm 8 omdat daar daadwerkelijk wordt verkondigd dat God alle dingen onder de mens heeft gesteld.

19

De waardigheid van de mens in Psalm 8

De psalmdichter heeft het niet over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Hij heeft het over de huidige hemel en aarde. Hij verwondert zich erover dat de mens nu zelfs de waardigheid geniet dat God hem opmerkt. Hoe kan het dat U aan iemand denkt die zo klein is als ik? Als ik naar de hemel kijk, weet ik niet eens hoe U de aarde zou opmerken. De aarde is als een piepklein molecuul in een uitgestrekte zee van planeten en sterren en dat soort dingen. Hoe zou God de aarde zelfs maar opmerken? En dan ben ik op die aarde als individu microscopisch klein. We zijn hier met zes miljard mensen op aarde. Hoe zou God de aarde zelfs maar kunnen zien? Ze is zo klein. En hoe zou Hij trouwens ieder van ons afzonderlijk op aarde kunnen zien?

Een van de psalmen zegt:

Die zeer laag ziet, in de hemel en op de aarde;

PSALMEN 113:6

God heeft de aarde waardigheid verleend als een bijzondere plaats waar Hij werkzaam is. Hij heeft de aarde bezocht en is er gekruisigd en opgewekt. En het is de plaats waar Hij de mens naar Zijn eigen beeld heeft gemaakt. De mens is dat schepsel waaraan God waardigheid heeft verleend. En David denkt daarover na: hoe kan dat? Als je die hemel ziet, zo groot:

Want Hij heeft de komende wereld, waarover wij spreken, niet onderworpen aan de engelen, maar iemand heeft ergens getuigd: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen; alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd wat Hem niet onderworpen is. Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn,

HEBREEËN 2:5-8

Ik wil erop wijzen dat de woorden ‘zoon des mensen’ in vers 6 niet naar Jezus verwijzen, niet rechtstreeks. ‘Zoon des mensen’ betekent in een passage uit het Oude Testament waarschijnlijk gewoon een mens. Het is een hebraïsme. Er zijn bepaalde mensen die als ‘zoon des mensen’ worden aangesproken. Daniël werd op één plaats ‘zoon des mensen’ genoemd. Ezechiël werd in het boek Ezechiël ongeveer zeventig keer ‘zoon des mensen’ genoemd. God sprak Ezechiël aan als ‘zoon des mensen’. Maar de term betekent gewoon een mens, een zoon van stof, een gewone mens. En hij wordt niet alleen voor Ezechiël en Daniël gebruikt. Hij wordt overal in de Psalmen gebruikt, overal in de profeten, overal in Spreuken en eigenlijk zo ongeveer in de hele literatuur van het Oude Testament.

In de Hebreeuwse taal was ‘zoon des mensen’ eenvoudigweg een uitdrukking die gewoon een mens betekende. En in Hebreeuwse poëzie, zoals de Psalmen, werd die naast het afzonderlijke woord ‘mens’ gebruikt. Dat gebeurt hier.

Wat is een mens? Wat is een mensenkind?

Het is dezelfde vraag. Dus hoewel wij gewend zijn om bij de Zoon des mensen te denken aan een aanduiding voor Christus, omdat Hij die in de Evangeliën voor Zichzelf gebruikte, denkt David daar niet aan. David verwondert zich niet over wat God aan Christus heeft gegeven. Hij verwondert zich over wat God aan ons nietige mensen heeft gegeven.

Dat wil zeggen, door ons heerschappij te geven.

Daar eindigt het citaat.

Door dit te citeren zegt de schrijver: kijk, het zijn geen engelen, het zijn mensen. Wat heeft dat met Jezus te maken? Het gaat de schrijver erom te laten zien dat Christus boven de engelen staat. Maar tot op dit punt heeft hij in deze verzen alleen laten zien dat mensen boven engelen staan. Hoewel wij een weinig minder dan de engelen zijn gemaakt, hebben wij in werkelijkheid een grotere waardigheid en bestemming dan de engelen: heersen over heel Gods schepping. Dus hij heeft alleen laten zien dat de mens nu een positie bekleedt die zich onderscheidt van die van de engelen.

20

Jezus herstelt de bestemming van de mens

Maar vanaf hier gaat hij erop wijzen dat Jezus een mens is. Jezus is geen engel geworden. Hij is mens geworden. En daardoor heeft Hij Zich verbonden met de bestemming van het menselijk geslacht, om het weer uit de zondeval op te richten en de mens te zijn die als voorbeeld dient, de nieuwe Adam. Hij is Degene Die vooruitgaat naar datgene waarin de rest van de mensheid Hem zal mogen volgen. Dat is de bestemming om te heersen over de toekomstige wereld, die hij al heeft genoemd. Hij heeft de heerschappij over de toekomstige wereld niet aan engelen gegeven. Hij heeft die aan de mens gegeven, zoals David erop wijst dat God deze schepping, deze wereld, aan de mens heeft gegeven. Christus is de eerste van een nieuwe schepping. Christus is de Eerstgeborene uit de doden. Ook wij zullen uit de doden geboren worden, bij de opstanding. Wij zullen volgen en wij zullen met Hem regeren. Maar het punt hier is dat Christus als mens regeert, niet als een of ander engelachtig wezen. Dat doet Hij

doordat Hij deel uitmaakt van het geslacht waaraan God het eigendomsrecht op de aarde heeft overgedragen. Het eigendomsrecht op de aarde is aan de mensen overgedragen, niet aan de engelen.

Daarom staat er in vers 8:

Want toen Hij alles onder zijn gezag plaatste, liet Hij niets over waar hij geen gezag over had.

Onder de mens, bedoelt hij.

Want Hij heeft de komende wereld, waarover wij spreken, niet onderworpen aan de engelen, maar iemand heeft ergens getuigd: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen; alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd wat Hem niet onderworpen is. Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn,

HEBREEËN 2:5-8

De schepping gehoorzaamt de mens op dit moment niet helemaal. Als je dat wilt ontdekken, ga dan maar eens een vijver vol krokodillen in en kijk hoeveel respect ze voor je hebben. We zien nog niet dat de hele schepping aan de mens onderworpen is. Maar er is een Mens Die ons vertegenwoordigt, aan Wie de schepping al onderworpen is.

Hij zegt dat we niet zien dat alle dingen aan de mens onderworpen zijn.

maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die voor korte tijd minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden van de dood, opdat Hij door de genade van God voor allen de dood zou proeven.

HEBREEËN 2:9

Nu voegt hij daaraan toe dat David zei dat de mens een weinig minder dan de engelen was gemaakt. Jezus is mens geworden. Door een sterfelijk mens te worden, nam Hij dus Zelf voor een korte tijd een positie in die lager was dan die van de engelen. Zo vernederend was het voor Hem om een van ons te worden. Hij moest afdalen naar een lager niveau, in veel opzichten lager dan sommige van Zijn geschapen wezens.

Dat is de uitdrukking die David in vers 7 voor de mens gebruikte. De mens is met heerlijkheid en eer gekroond. Toen God Adam en Eva maakte, kroonde Hij hen met heerlijkheid en eer door hun heerschappij te geven. Christus heeft dat proces inmiddels al opnieuw doorlopen. Hij is minder dan de engelen gemaakt, maar Hij is al gekroond. Hij heeft al heerschappij. Als zodanig is Hij de Eersteling van de rest van ons. Hij trekt de rest van het menselijk geslacht met Zich mee. Hij is de voorste sledehond. Hij is Degene Die de rest van het span trekt.

We zien nog niet alles onder ons, maar we zien wel alles onder Christus. Dat is de garantie dat dit ook voor de rest van ons waar zal worden. Hij is de Eersteling, het begin van dit alles. Dus we zien Hem:

gekleed met eer en glorie, zodat Hij dankzij Gods genade voor iedereen de dood zou ondergaan.

21

Jezus als lid van het menselijk geslacht

Over deze passage valt het een en ander te zeggen. Deze schrijver van Hebreeën geeft aan dat alle dingen aan de mens onderworpen zijn, werkelijk alles. Ook 1 Korinthe 15, vers 27, citeert dit vers uit Psalm 8:6. Psalm 8:6 zegt:

U doet hem heersen over de werken van Uw handen, U hebt alles onder zijn voeten gelegd:

PSALMEN 8:7

De schrijver van Hebreeën citeert dat over de mens. Paulus citeert het ook in 1 Korinthe 15:27. Hij citeert dat vers:

Immers, alle dingen heeft Hij aan Zijn voeten onderworpen. Wanneer Hij echter zegt dat aan Hem alle dingen onderworpen zijn, is het duidelijk dat Hij Die Zelf alles aan Hem onderworpen heeft, hiervan is uitgezonderd.

1 KORINTHE 15:27

Dan zegt Paulus:

Maar als Hij zegt dat alles onder Zijn voeten is geplaatst, is het duidelijk dat Degene Die alles onder Zijn gezag heeft geplaatst daar Zelf niet onder valt.

Dus alle dingen zijn onder de voeten van de mens gelegd, behalve God, Die ze onder onze voeten heeft gelegd. Wij zullen nooit boven God staan, of zelfs maar op Zijn niveau. Maar onder God zijn alle dingen onder onze voeten gelegd. Paulus heeft het in 1 Korinthe 15 eigenlijk over Christus. Maar Davids woorden gelden voor Christus en voor de mens, omdat Christus een mens is. Hij is de voorbeeldmens. Hij is de Pionier van een nieuwe mensheid. Hij maakt deel uit van de oude mensheid, omdat Hij uit de menselijke afstammingslijn is voortgekomen. Daarom was het noodzakelijk dat Jezus geboren werd.

In het Oude Testament verscheen Christus soms in theofanieën, toen Hij met Jakob worstelde en in dat soort situaties waarin Hij even verscheen en daarna weer wegging. Maar in die gevallen werd Hij nooit een mens. Hij zag eruit als een mens. Hij nam een mensachtige gedaante aan, maar Hij kwam niet voort uit de familiegeschiedenis van de mens. In die verhalen was Hij geen zoon van Adam. Hij was eenvoudig bij God vandaan neergedaald met een uiterlijk als dat van een mens. Maar Hij had niet de geschiedenis van een mens.

Die heeft Hij nu wel, want toen Jezus als mens op aarde kwam, was de hele geschiedenis van het menselijk geslacht, het DNA van Adam, in Christus. Het DNA van Noach was in Christus, net zoals het in ons is. Het DNA van Juda, het DNA van David, was in Christus. Jezus verbond Zich met de stamboom en werd deel van het menselijk geslacht, omdat Hij kwam om het menselijk geslacht terug te brengen naar wat het was voordat het viel, om de wereld te herstellen tot de toekomstige wereld.

Hij is ons ver vooruit. We zien nog niet dat alle dingen aan de mens onderworpen zijn. Maar we zien wel dat alle dingen aan één Mens onderworpen zijn. Hij is de eerste Mens Die voor de anderen de weg baant. Op een dag zal de hele komende wereld onder onze voeten zijn, en wij zullen natuurlijk onder Jezus staan. Nu zegt vers 10:

22

Door lijden een volkomen Verlosser

Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, om veel kinderen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou heiligen.

HEBREEËN 2:10

De gebruikte Engelse vertaling spreekt hier over ‘door lijden volmaakt maken’, waar de HSV ‘door lijden zou heiligen’ heeft. De volgende uitleg sluit aan bij die Engelse formulering.

Dat wil zeggen: Hij werd een volmaakte Bewerker van behoud. In andere opzichten was Hij uiteraard volmaakt. Maar als we het woord 'volmaakt' gebruiken, bedoel ik natuurlijk: compleet. Was Jezus volmaakt toen Hij geboren werd? Nou, niet helemaal. Hij kon niet lopen. Hij moest groeien en leren lopen, zoals de meeste baby's. Kon Hij praten? Nee, nog niet volmaakt. Hij was ideaal.

Een appel die vroeg in het seizoen groen is, wanneer hij net aan de boom verschijnt, is een volmaakte appel voor dat seizoen. Maar hij is nog niet wat je wilt dat hij is wanneer je hem wilt eten. Hij moet nog rijpen. Hij is niet onvolmaakt, hij is alleen nog niet compleet. Misschien is hij zo goed als een appel in die tijd van het jaar kan zijn. Maar hij moet nog wel groeien. Jezus werd geboren als een zo goede baby als maar mogelijk is: zondeloos, wonderbaarlijk. Maar Hij moest opgroeien. En opgroeien betekent lijden. In Zijn geval betekende het dat Hij een Zaligmaker werd. Hij was geen volmaakte Zaligmaker. Hij was pas compleet toen Hij een reddende rol had vervuld. Hij werd door lijden volmaakt gemaakt als Zaligmaker, als de Bewerker van behoud.

23

Heerlijkheid als gelijkvormigheid aan Christus

Een paar belangrijke dingen over dit vers. Eén daarvan is dat er in vers 10 staat dat God veel zonen tot heerlijkheid wilde brengen. Deze gedachte wordt met iets andere woorden uitgesproken in Romeinen hoofdstuk 8. Romeinen 8, vers 29 zegt:

Want hen die Hij van tevoren gekend heeft, heeft Hij er ook van tevoren toe bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders.

ROMEINEN 8:29

God wilde veel zonen tot heerlijkheid brengen. Hij wilde dat Jezus de Eerstgeborene van veel broeders zou zijn. God wilde een groot gezin. Hij wil veel kinderen. Dat wordt op deze twee plaatsen bevestigd. Dit zijn overeenkomstige gedachten in Hebreeën

2:10 en Romeinen 8:29. Maar wat interessant is, is waar ze naartoe gaan. In Hebreeën 2:10 staat:

Hij brengt veel zonen naar de glorie.

Maar wat is heerlijkheid? Hoe ziet dat eruit? In de woorden van Paulus is het hen gelijkvormig maken aan het beeld van Zijn Zoon. Tot heerlijkheid komen betekent op Christus gaan lijken. Dat is wat heerlijkheid is.

Paulus zei:

Aan hen heeft God willen bekendmaken wat de rijkdom is van de heerlijkheid van dit geheimenis onder de heidenen: Christus onder u, de hoop op de heerlijkheid.

KOLOSSENZEN 1:27

De heerlijkheid van God waarop wij hopen, is dat wij in Zijn heerlijkheid zullen delen en als Jezus zullen zijn. Sterker nog, iets eerder in Romeinen hoofdstuk 8, in vers 18, Romeinen 8:18, zei Paulus:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.

ROMEINEN 8:18

De gebruikte Engelse vertaling heeft in Romeinen 8:18 'in ons geopenbaard', waar de HSV 'aan ons geopenbaard' heeft. De spreker sluit in zijn uitleg aan bij 'in ons'.

De heerlijkheid is de gelijkenis met Christus die in ons geopenbaard zal worden.

In 2 Korinthe 3:18 zei Paulus:

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwen, worden van gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heere bewerkt wordt.

2 KORINTHE 3:18

Hij gebruikt het woord ‘heerlijkheid’ als een synoniem voor het beeld. Zo is het eigenlijk ook ongeveer in Hebreëen 1:3, waar hij zegt:

Hij, Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord, heeft, nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, Zich gezet aan de rechter hand van de Majesteit in de hoogste hemelen.

HEBREEËN 1:3

De termen ‘heerlijkheid’ en ‘beeld’ worden min of meer als synoniemen gebruikt, of in elk geval als nauw verbonden begrippen.

Dus Paulus zegt dat God wilde dat Jezus de Eerstgeborene zou zijn van een groot gezin met veel broeders. Daarom heeft Hij voorbestemd dat zij gelijkvormig zullen worden aan het beeld van Zijn Zoon. Hebreëen 2:10 zegt hetzelfde:

Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, om veel kinderen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou heiligen.

HEBREEËN 2:10

Dat is het beeld van Christus. God brengt ons tot het beeld van Christus. En dat gebeurt in ons leven van heerlijkheid tot heerlijkheid, terwijl we van heerlijkheid tot heerlijkheid veranderd worden naar hetzelfde beeld van Christus. Dat is Gods doel. Gods doel is niet alleen om de hemel vol mensen te krijgen. Zijn doel is om de wereld vol mensen te krijgen die op Jezus lijken.

Daarom zijn wij mensen die steeds meer op Jezus gaan lijken. Dat is Zijn doel. Maar Hij moest Christus het lijden laten doormaken dat Hij doormaakte, zodat Hij op volmaakte wijze kon voorzien in het soort behoud dat wij nodig hadden. Daarvoor was een verzoenend offer nodig, en dat wordt het onderwerp van latere hoofdstukken.

24

Christus noemt mensen Zijn broeders

Vers 11:

Immers, zowel Hij Die heiligt als zij die geheiligt worden, zijn allen uit één. Daarom schaamt Hij Zich er niet voor hen broeders te noemen,

HEBREEËN 2:11

Dat zijn Christus en wij.

Dat wil zeggen: we hebben één en dezelfde natuur, de menselijke natuur. We zijn allemaal mensen. Hij was geen engel. Hij was een Mens. Hij heiligt ons, en Degene Die heiligt, heeft dezelfde natuur als wij. Hij is een Mens. Christus is geen engel. Hij is een Mens.

Waarom? Omdat Hij een van ons is. Hij schaamt Zich niet om je Zijn broeder te noemen.

Dit is een opmerkelijke uitspraak, dat Hij Zich er niet voor schaamt ons broeders te noemen. De schrijver onderbouwt dit door drie verzen uit het Oude Testament aan te halen. Een daarvan komt uit Psalm 22. Psalm 22 is een van de meest beeldende

messiaanse profetieën in het Oude Testament. Dat is de psalm met de woorden:

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.

PSALMEN 22:17

En dat is de psalm die begint met:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij in de steek gelaten?

Het is een psalm over Christus. Alle schrijvers van het Nieuwe Testament herkenden Psalm 22 als een psalm over Christus en haalden eruit aan. Zelfs Jezus deed dat duidelijk, want Hij haalde vers 1 aan vanaf het kruis. En de schrijver hier gaat ervan uit dat de spreker Jezus is, hoewel het, als je Psalm 22 leest, misschien lijkt alsof David de spreker is. De schrijver van Hebreëen gaat ervan uit dat Jezus de spreker is. De volgende twee verzen die hij in vers 13 aanhaalt, komen uit Jesaja hoofdstuk 8, vers 17 en 18. Als je die verzen in Jesaja 8 leest, zou je denken dat Jesaja de spreker was. In de context van Jesaja 8 heeft Jesaja het over zichzelf en zijn kinderen. In Psalm 22 lijkt David het over zichzelf te hebben. Maar de schrijver van Hebreëen denkt dat in beide verzen Jezus aan het woord is.

Dit is iets waar we bij stil moeten staan. De schrijvers van het Nieuwe Testament doen dit vaak, vooral met de Psalmen, minder vaak met Jesaja. Zij geloven dat veel mensen in het Oude Testament voorafbeelden van Christus waren, vooral David. David is waarschijnlijk de belangrijkste voorafbeelding van Christus in het Oude Testament. Daarom worden de psalmen van David in het Nieuwe Testament vaker aangehaald dan welke andere oudtestamentische passages ook. De schrijvers van het Nieuwe Testament haalden een groot aantal oudtestamentische boeken aan, maar de Psalmen haalden ze vaker aan dan enig ander boek. Meestal haalden ze woorden aan waarin David over zichzelf sprak. Maar de schrijvers van het Nieuwe Testament haalden die aan alsof Jezus over Zichzelf sprak. Dit is een heel gebruikelijk verschijnsel in het Nieuwe Testament, zoals ook hier.

De schrijver van Hebreëen past dit duidelijk ook op Jesaja toe. Hij ziet Jesaja blijkbaar als een voorafbeelding van Christus. Daarom gaat hij ervan uit dat wat Jesaja over zichzelf zegt, Christus over Zichzelf zegt. Dit zijn de verzen. Wat probeert hij aan te tonen? Hij probeert aan te tonen dat Jezus Zich heeft verwaardigd neer te dalen en een van ons te worden. Hij schaamt Zich er zelfs niet voor om Zich als het ware zozeer op ons niveau te plaatsen dat Hij ons Zijn broeders noemt, in plaats van Zijn onderdanen of slaven of een andere benaming, hoewel die benamingen in andere verbanden ook van toepassing zijn. De gedachte hier is dat Hij tegen ons en over ons spreekt alsof Hij op ons niveau staat, waar Hij ook is komen te staan door mens te worden.

Psalm 22, in de Nederlandse versnummering vers 23, zegt, en dit zou Jezus zijn Die spreekt:

Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven.

PSALMEN 22:23

Als dit werkelijk Jezus is Die spreekt, en op gezag van de schrijver van Hebreëen neem ik aan dat dit zo is, dan noemt Jezus Gods volk dus Zijn broeders. Hij is een Zoon van God geworden, en de andere zonen van God en dochters van God zijn Zijn broeders en zusters. Daarover verwondert de schrijver van Hebreëen zich: dat God zou neerdalen en een broeder van het menselijk geslacht zou worden. Daar noemt Hij ons broeders.

25

Christus te midden van Gods gezin

Iets anders wat interessant is en wat de schrijver van Hebreëen niet naar voren brengt, is wat dit betekent voor het lichaam van Christus. Jezus zegt:

want Hij zegt: Ik zal Uw Naam aan Mijn broeders verkondigen; te midden van de gemeente zal Ik U lofzingen.

HEBREEËN 2:12

Verwijzing gecontroleerd: de spreker noemde Psalmen 22:22, maar de bewoording is Hebreeën 2:12.

Wanneer de gemeente bijeen is, is het lichaam van Christus bijeen, en Christus is daar. Terwijl wij als een bijeengekomen lichaam lofliederen zingen, is Christus in ons midden en zingt Hij ook lofliederen voor God, want onze mond is Zijn mond, onze handen zijn Zijn handen, onze voeten zijn Zijn voeten. Wij zijn het lichaam van Christus. Hij is in ons midden.

Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:20

Dus zegt Hij:

Als we als gemeente bij elkaar zijn, zal Ik zingen om U te prijzen.

Wanneer de gemeente zingt, zingt Jezus dus ook en aanbidt Hij Zijn Vader te midden van ons.

Daarna haalt hij Jesaja aan, twee opeenvolgende verzen, Jesaja 8:17 en Jesaja 8:18. Het ene luidt:

Ik zal de HEERE verwachten, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; op Hem zal ik hopen.

JESAJA 8:17

Als Jezus hier spreekt, zoals de schrijver van Hebreeën aangeeft, dan heeft Jezus Zich op een niveau geplaatst waarop ook Hij op God moet vertrouwen. Vóór Zijn menswording was Hij Degene op Wie mensen moesten vertrouwen. Nu wordt Hij kwetsbaar als een mens. Hij wordt Iemand Die moet leven door geloof in Zijn Vader, net zoals wij. Daarmee wordt Hij een van onze broeders.

Daarna haalt hij ook Jesaja aan:

Zie, ik en de kinderen die de HEERE mij gegeven heeft, dienen tot tekenen en wonderen in Israël, afkomstig van de HEERE van de legermachten, Die op de berg Sion woont.

JESAJA 8:18

In hoofdstuk 8 van Jesaja heeft Jesaja het heel duidelijk over zichzelf en zijn kinderen. Dat is het onderwerp van het hoofdstuk. Maar hier is Jezus aan het woord, en wij worden aangeduid als de kinderen die God Hem heeft gegeven. Dit is dus niet helemaal hetzelfde als ons broeders noemen. De schrijver kon niet erg veel oudtestamentische passages vinden waarin hij kon zeggen dat Jezus ons broeders noemde. Hij vond er één, maar toen kwam hij bij een andere die er enigszins op lijkt. Wij zijn Zijn kinderen. Daarmee behoren we nog steeds tot hetzelfde geslacht, nog steeds tot dezelfde familie. Dus haalt hij deze verzen aan om te benadrukken dat Jezus een mens werd, een engel werd Hij niet, want de engelen zijn niet onze kinderen, en wij zijn niet de kinderen van engelen, en ook zijn zij niet onze broeders. Zij zijn anders.

26

Door Jezus' dood wordt de duivel uitgeschakeld

Nu vers 14:

Omdat nu die kinderen van vlees en bloed zijn, heeft Hij eveneens daaraan deel gehad om door de dood hem die de macht over de dood had — dat is de duivel — teniet te doen,

HEBREEËN 2:14

Hij bedoelt de kinderen op wie in het vorige vers werd gezinspeeld, de kinderen die God Mij gegeven heeft, wij dus.

Dat is een andere manier om te zeggen dat wij mensen zijn. De kinderen van wie Hij de Broeder wil zijn, zijn mensen.

Dat wil zeggen: ook Hij werd mens. Hij kreeg deel aan vlees en bloed om de Broeder te zijn van die kinderen die vlees en bloed zijn. Hij werd een mens. Hij nam de menselijke natuur aan. Waarom?

Dus door de dood heeft Jezus satan vernietigd. Nu, het woord ‘destroy’, katargeo in het Grieks.

K-A-T-A-R-G-E-O, katargeo. Het woord wordt vrij vaak gebruikt in het Nieuwe Testament en op allerlei manieren vertaald. Maar de woordenboekbetekenis ervan is: buiten werking stellen. Buiten werking stellen is de betekenis van katargeo. Dus door de dood heeft Jezus de duivel buiten werking gesteld. Dat is ongetwijfeld dezelfde gedachte als waar Jezus over sprak toen Hij de sterke man had gebonden en zijn huis aan het plunderen was, in Mattheüs 12. Of in Openbaring, waar de draak wordt gezien, gebonden met een ketting en in een put geworpen. Buiten werking gesteld.

Het is duidelijk dat de schrijver van Hebreeën ons niet wil laten geloven dat de duivel helemaal niet meer actief is. De duivel doet nog steeds dingen. Daarom is dit in een bepaalde, beperkte zin waar. Welke activiteit heeft Jezus satan belet uit te voeren? Dat ligt besloten in vers 15:

Omdat nu die kinderen van vlees en bloed zijn, heeft Hij eveneens daaraan deel gehad om door de dood hem die de macht over de dood had — dat is de duivel — teniet te doen, en allen te verlossen die door angst voor de dood gedurende heel hun leven aan slavernij onderworpen waren.

HEBREEËN 2:14-15

27

Bevrijd van slavernij door doodsangst

Bij het plunderen van het huis van de sterke man neemt Hij hem zijn gevangenen af. Zij werden gevangengehouden doordat de duivel hun angst voor de dood uitbuitte.

Bedenk dat de duivel zo over mensen denkt. Hij denkt dat hij iedereen met angst voor de dood in zijn macht kan houden. Toen Job zijn bezittingen waren afgenomen en God Zich erop beroemde dat Job trouw was gebleven, zei de duivel tegen God:

Toen antwoordde de satan de HEERE en zei: Huid voor huid!
Alles wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.

JOB 2:4

Met andere woorden, een mens zal zwichten als je zijn leven bedreigt. Angst voor de dood is de universele drijfveer waarmee je mensen tot alles kunt bewegen, denkt de duivel. En hij had gemerkt dat dit voor de meeste mensen opging. Niet voor Job, niet voor Jezus, hopelijk niet voor ons, want Jezus is gestorven om elke grond voor angst voor de dood weg te nemen.

We hoeven nu niet bang te zijn voor de dood. En als we niet bang kunnen zijn voor de dood, of dat niet hoeven te zijn, dan kunnen we niet in slavernij verkeren, de slavernij die angst voor de dood met zich meebrengt. Als je in slavernij verkeert, betekent dat dat je een slaaf bent. De duivel kan je alles laten doen zolang hij zegt: 'Je doet dit, of ik maak je dood.'

Je zegt: 'Nou, doe me dan maar het ergste aan wat je kunt. Ik ga Christus niet verloochenen. Ik ga niet zeggen dat de keizer Heer is. Ik ga mijn geloof niet opgeven als ik onder schot word gehouden. Doe me maar het ergste aan wat je kunt. Je kunt me niet dwingen te doen wat jij wilt. Ik ben jouw slaaf niet meer. Ik kan niet in slavernij verkeren als er in mij geen angst voor de dood is.'

En dat is waar Christus ons van bevrijdt. Satans activiteit om mensen door angst voor de dood in zijn macht te houden, is tenietgedaan voor degenen die volgelingen van Christus zijn. Dat kan de duivel niet meer doen. Wat die specifieke activiteit betreft, is

hij buiten werking gesteld.

28

Jezus grijpt mensen vast om hen te redden

Dus Christus bevrijdt ons. Vers 16 zegt:

Want werkelijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het nageslacht van Abraham aan.

HEBREEËN 2:16

De gebruikte Engelse vertaling heeft in Hebreeën 2:16 'hulp bieden', waar de HSV 'neemt ... aan' heeft. De spreker legt hier de Engelse formulering uit.

De hulp waar hij over spreekt, is de bijzondere hulp die Christus de mensheid heeft gebracht door een van ons te worden. Hij kwam om ons te redden, om ons vast te grijpen. De uitdrukking 'give aid' is in het Grieks een woord dat vastgrijpen betekent. Je kunt daarbij denken aan iemand die in een put is gevallen. Jij staat boven de put en je grijpt zijn hand vast en trekt hem eruit. Dat Jezus naar de aarde komt, is alsof Hij naar beneden reikt in de put waarin wij zitten om ons vast te grijpen en ons uit de put te trekken. Dat is het bieden van hulp. Dat heeft Hij niet voor engelen gedaan. Er waren enkele engelen gevallen, maar dat heeft Hij niet voor hen gedaan. Maar Hij doet het voor ons. Wij maken deel uit van Zijn familie. De engelen zijn Zijn dienaren, dienende geesten. Maar wij zijn Zijn kinderen. En Hij helpt Zijn kinderen. Hij is de Zaligmaker van het nageslacht van Abraham geworden. Maar het nageslacht van Abraham is volgens Galaten natuurlijk iedereen die in Christus is.

29

Jezus als barmhartige Hogepriester

Over de laatste twee verzen van dit hoofdstuk ga ik niet veel zeggen, omdat ze vooruitlopen op een langer gedeelte dat in hoofdstuk 4 en 5 aan de orde komt. Hij loopt hier vooruit op iets waarvan hij vervolgens afwijkt en waarop hij terugkomt. In vers 17

en 18 zegt hij:

Daarom moest Hij in alles aan Zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die God betreffen, om de zonden van het volk te verzoenen. Want waarin Hij Zelf geleden heeft, toen Hij verzocht werd, kan Hij hen die verzocht worden, te hulp komen.

HEBREEËN 2:17-18

Dit idee dat Christus een van ons werd, zodat Hij ons lijden en onze moeilijkheden enzovoort kon ervaren, heeft als doel dat Hij een meelevende Hogepriester kon zijn. Dit is de eerste keer dat in Hebreeëen het idee naar voren komt dat Jezus een Hogepriester is. Hij zinspeelt er hier op, maar in de volgende verzen gaat hij op iets anders over. Hij komt erop terug in hoofdstuk 4, vers 14. Eigenlijk zegt hoofdstuk 4, vers 14 tot en met hoofdstuk 5, vers 2 hetzelfde als deze twee verzen, maar de schrijver gaat er wat dieper op in. Net zoals hij in hoofdstuk 5 Jezus noemt als Hogepriester naar de ordening van Melchizedek, maar vervolgens op iets anders overgaat en er in hoofdstuk 7 uitvoerig op terugkomt.

De schrijver loopt soms een beetje op zichzelf vooruit. Hij heeft een plan om zijn betoog te ontvouwen. Maar hij weet aan het begin al waar hij later op in wil gaan. Soms kan hij het niet laten daar alvast iets van in te voegen, waarna hij zegt: 'Ho, wacht, wacht, wacht, ik loop hier op mezelf vooruit.' In vers 17 en 18 loopt hij een beetje op zichzelf vooruit. Dus laat hij het onderwerp rusten tot een geschikter moment. En dat geschiktere moment komt over ongeveer anderhalf hoofdstuk. Hij zal erop terugkomen. Daarom zullen we dit nu niet bespreken, hoe belangrijk het ook is. We kunnen erop terugkomen en ernaar verwijzen wanneer we zien dat hij daadwerkelijk zijn tijd aan dat punt besteedt.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Hebreëën 1:1-3
- Psalmen 45:6
- Hebreëën 1:13-14
- Hebreëën 2:1
- Hebreëën 2:2
- Hebreëën 2:3-4
- Hebreëën 10:25
- Hebreëën 10:28
- Hebreëën 10:29
- Handelingen 7:52-53
- Galaten 3:19
- Romeinen 3:26
- Hebreëën 6:9
- Filippenzen 2:12
- 2 Korinthe 12:12
- Markus 16:20
- Handelingen 2:43
- Handelingen 2:42
- Handelingen 4:33
- 2 Thessalonicenzen 2:9
- Handelingen 9:26
- Deuteronomium 13:1
- Deuteronomium 13:2
- Deuteronomium 13:2-3
- 1 Korinthe 12:31
- 1 Korinthe 14:1
- Hebreëën 2:5-8a
- Genesis 1:26
- Romeinen 8:19-22
- Openbaring 22:3
- Psalmen 113:6
- Hebreëën 2:5-8
- Hebreëën 2:9
- Psalmen 8:7

- 1 Korinthe 15:27
- Hebreëën 2:10
- Romeinen 8:29
- Kolossenzen 1:27
- Romeinen 8:18
- 2 Korinthe 3:18
- Hebreëën 1:3
- Hebreëën 2:11
- Psalmen 22:17
- Psalmen 22:23
- Hebreëën 2:12
- Mattheüs 18:20
- Jesaja 8:17
- Jesaja 8:18
- Hebreëën 2:14
- Hebreëën 2:14-15
- Job 2:4
- Hebreëën 2:16
- Hebreëën 2:17-18

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.